

**КОНЦЕПТ
ПОСИЛЕННЯ СТІЙКОСТІ ДЕМОКРАТІЇ
В УКРАЇНІ**

Вплив олігархічних кланів протягом десятиліть становить найбільшу внутрішню загрозу стійкості демократії та національній безпеці України, гальмує її розвиток і вступ до ЄС та НАТО. Мережі олігархічно-корупційного впливу активно використовувались РФ для підривної діяльності та намагань повністю підпорядкувати Україну російській автократії.

Президент України Володимир Зеленський послідовно реалізовує суспільний запит на протидію олігархічно-корупційним загрозам, забезпечення реальної економічної конкуренції і справедливий розподіл ресурсів, які належать Українському народові. В умовах відбиття широкомасштабної агресії РФ проти України та з метою унеможливлення відновлення демонтованого олігархічно-корупційного впливу необхідні:

1. Гарантування стійкості демократії в Україні та остаточне очищення від олігархічно-корупційного впливу, що означає зміцнення парламентаризму й можливостей виборців впливати на процеси управління державою, посилення інституційних спроможностей органів державної влади та подальший розвиток судової влади.
2. Розвиток конкуренції, демонополізація і справедливий розподіл ресурсів, які належать Українському народу, як запорука рівності у відносинах між державою та усіма економічними суб'єктами.
3. Прозорі механізми взаємодії з державою, в основу яких покладені можливості громадян України впливати на вироблення політичних рішень та формування курсу країни.

Цей Концепт окреслює першочергові заходи протидії олігархічно-корупційним загрозам в умовах відбиття широкомасштабної агресії РФ і становить основу для зміцнення національної безпеки України, захищеності розвитку її демократії від авторитарних посягань, а також забезпечення стратегічного планування в процесі реалізації відповідних базових нормативно-правових актів держави.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ЗАХОДИ

I. Стійкість демократії в Україні та очищення від олігархічно-корупційного впливу

Зміцнення парламентаризму й можливостей виборців впливати на управління державою:

- удосконалення виборчого законодавства України відповідно до сучасних політичних і безпекових умов;
- розвиток пропорційної виборчої системи для ефективного забезпечення реалізації демократичного волевиявлення;
- зменшення чисельності народних депутатів України відповідно до суспільного запиту та досвіду розвитку демократії в Україні;
- зменшення чисельності депутатів місцевих рад;
- оптимізація кількості комітетів Верховної Ради України;
- оновлення Регламенту Верховної Ради України;
- посилення вимог до депутатських звернень і запитів для уникнення можливих ризиків зловживання цим правом та прихованої лобістської діяльності;
- зміцнення механізмів дотримання етичних норм народними депутатами України, прийняття Етичного кодексу народного депутата України;
- удосконалення форм і засад парламентської та партійної дисципліни з метою запровадження партійного структурування суспільства, відповідальності партій за передвиборчі обіцянки, уникнення питань міжпартійного переходу депутатів та запровадження імперативного мандата.

Посилення інституційних спроможностей органів державної влади:

- підвищення ефективності діяльності органів влади (цифровізація діяльності державного апарату та усіх державних послуг; реформа оплати праці на основі класифікації посад (грейдової системи), створення ефективного «Центру Уряду»);
- впровадження державної політики щодо залучення ветеранів війни на державні посади як найбільш вмотивованих патріотів України;
- впровадження в Україні англійської мови як мови міжнародного спілкування, зокрема в органах державної влади;
- створення консультативно-дорадчого органу при Президентові України для розробки та впровадження ефективних механізмів безкомпромісної протидії олігархічно-корупційним загрозам;
- впровадження сталої й послідовної державної кримінальної політики на основі стратегічних документів;
- забезпечення оперативності кримінального провадження шляхом оптимізації

національної системи захисту учасників кримінального провадження, розвитку механізмів відшкодування збитків, сплати штрафів або вжиття інших заходів, спрямованих на компенсацію шкоди, як альтернативи кримінальній відповідальності, посилення кримінальної відповідальності за окремі види злочинів для забезпечення захисту національних інтересів від олігархічно-корупційних загроз;

- підвищення інституційної спроможності антикорупційних органів України, передусім Національного антикорупційного бюро України, та забезпечення їх діяльності додатковими гарантіями незалежності, у тому числі удосконалення організаційно-правових засад функціонування Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;
- оптимізація системи управління органами правопорядку та прокуратури з дотриманням принципів відкритості, конкурентності, відповідності стандартам ЄС, гендерної рівності, недискримінації та неупередженості. Створення Науково-дослідного центру незалежних судових експертиз для забезпечення здійснення правосуддя;
- посилення механізмів для забезпечення боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму на основі оцінки ризиків;
- розвиток Служби безпеки України як спеціально уповноваженого державного органу у сферах контррозвідувальної діяльності та охорони державної таємниці, головного органу у загальнодержавній системі боротьби з загрозами державній безпеці, у тому числі протидії загрозам воєнній та економічній безпеці держави в умовах війни;
- завершення реформи децентралізації;
- подальша реалізація курсу на вступ до ЄС і НАТО (впровадження директив, стандартів і правил);
- впровадження напрямів «Європейського зеленого курсу».

Розвиток судової влади:

- удосконалення порядку здійснення конституційного судочинства;
- законодавче врегулювання діяльності Верховного Суду для забезпечення єдності судової практики, посилення його стійкості до олігархічно-корупційних загроз;
- утворення суду із компетенцією щодо захисту прав інвесторів та інвестицій;
- перегляд застосування інституту суду присяжних в Україні;
- оптимізація процедур добору та призначення на посаду судді, запровадження ефективної системи перевірки доброчесності кандидатів на посаду судді та суддівського корпусу;
- відновлення та оптимізація процедур розгляду Вищою радою правосуддя дисциплінарних проваджень стосовно суддів, формування функціонально незалежної Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя;

- покращення механізму виконання судових рішень в Україні.

II. Розвиток конкуренції, демонополізація і справедливий розподіл ресурсів, які належать Українському народові

Гарантії політики рівності у відносинах між державою та усіма економічними суб'єктами:

- захист законних інтересів бізнесу від можливих протиправних дій з боку органів правопорядку та прокуратури, а також інших органів державної влади. Консолідація повноважень органів правопорядку щодо протидії правопорушенням, що посягають на економіку держави, в єдиному органі – Бюро економічної безпеки України;
- законодавче унормування добросовісного лобізму для забезпечення прозорості у взаємодії бізнесу, громадськості й органів державної влади;
- створення в Україні ефективного механізму деолігархізації та недопущення появи нових олігархічних структур, запровадження національного реєстру олігархів і забезпечення його належного функціонування;
- позбавлення центральних органів виконавчої влади функцій управління державними підприємствами, що мають на меті отримання прибутку;
- реформа антимонопольного законодавства України (підвищення захисту економічної конкуренції та посилення інституційної спроможності Антимонопольного комітету України);
- усунення ризиків можливого втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання, скорочення кількості ліцензій та дозволів;
- завершення приватизації, завершення реформи корпоративного управління на принципах OECD;
- створення Суверенного Фонду України, який управлятиме стратегічними державними активами та Фонду для управління державними оборонними підприємствами, приватизація державних банків.

III. Розвиток прозорих механізмів взаємодії з державою

Розширення можливостей громадян України впливати на вироблення політичних рішень та курсу держави:

- зміцнення механізмів взаємодії державних інституцій та громадянського суспільства, відзначення державою внеску громадянського суспільства в збереженні і захисті незалежності України, розвитку демократії в Україні, сприяння та реальна підтримка державою розвитку громадянського суспільства, зокрема й антикорупційних неурядових організацій;
- підтримка державою й подальший розвиток професійної незалежної

журналістики в Україні як основи незалежності медіа, сприяння боротьбі з російською дезінформацією та будь-якою антидемократичною пропагандою;

- забезпечення подальшого розвитку сучасної середньої, професійної та вищої освіти в Україні, рівного доступу дітей до освіти й підтримка балансу між технічними та гуманітарними науками з метою повного розуміння новими поколіннями концепцій людських прав, верховенства права та демократії як системи, що забезпечує мирне співіснування держав;
- завершення удосконалення законодавчої бази щодо національних меншин;
- встановлення чітких і прозорих правил взаємодії держави, органів місцевого самоврядування, громадян та бізнесу, імплементація Закону України «Про адміністративну процедуру» (знижує адміністративне навантаження, мінімізує корупційні ризики, а також гарантує права на «досудове» оскарження адміністративних рішень);
- імплементація Антикорупційної стратегії на 2021 – 2025 роки, відповідно до затвердженої Урядом України Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки.